Nro. 73.

GAZETA LWOWSKA.

W Piątek dnia 10. Września 1813.

Wiadomości kraiowe.

Ze Lwowa. — C. K. Rząd kraiowy Galicyyski wydał następuiące pismo okolne, które w urzędowém tłómaczeniu umieszczamy:

Dokładność, z iaką przy zawiéraniu i zabezpieczeniu układów małżeńskich, dla ich wielkiéy wagi, postąpić należy, wymaga koniecznie, aby zezwolenie do praw stosowne, Osób w stan małżeński wstępuiących, z zupełną pewnością udowodnione było. Przy Wieloletnich, i do wstąpienia w ważne obowiązki zdolnych Osobach, osiągnie się ta pewność obecnością Swiadków i wpisaniem onych imion do Metryki ślubnéy; przy Małoletnich zaś, albo też Dorosłych, którzy z iakichbądź przyczyn sami w żadne ważne obowiązki wchodzić nie mogą, i dla których podług §§. 49, 50 i 51 Kodexu Cywilnego zezwolenie ich prawego Oyca, albo gdyby ten przy życiu nie znaydował się, lub też do zastępowania niezdolny był, oświadczenie porządnego Zastępcy i Władzy sądowéy do ważności ślubu małżeńskiego potrzebném staie się, należy także zupełną pewność tego zezwolenia od Zastępcy i Władzy sądowéy danego, udowodnić. W tym tedy celu podaie się na mocy naywyższego Dekretu Kancelaryi nadworney na dniu 1. Lipca 1813 zapadłego, do powszechney wiadomości, a na Duchownych staranie około dusz maiacych wszelkiego obrządku, włada się do zachowania nayściśleyszy obowiązek: iż 1) Zezwolenie prawego Oyca do wstąpienia w stan małżeński Osoby małoletniéy, albo też dorosłéy, lecz z iakichkolwiek przyczyn przez się samą do wchodzenia w ważne obowiązki niezdolnéy, powinno bydź albo od prawego Oyca w Parafii w obecności dwóch Swiadków osobiście dane, w Księgę ślubów wpisane, i własnoręcznym podpisem, albo też podpisem uproszonego do podpisu imienia Pisarza, które także przez świadków podpisane bydź ma, stwierdzone; albo, gdyby prawy Oyciec obecny nie był, Dokumentem zupełną moc prawną maiącym, przez prawego Oyca z świadkami spisanym i należycie legalizowanym, który w Aktach ślubnych schować należy, udowodnione. 2) Przy zawarciu małżeństwa Osób małoletnich, albo do wstąpienia w ważne obowiązki przez się samych niezdolnych, których prawy Oyciec już nie żyie, albo do zastępowania nie iest zdolny; — przy zawarciu małżeństwa przez małoletnich z nieprawego łoża zrodzonych, albo obcych małoletnich, którzy potrzebnego zezwolenia przynieść nie mogą; potrzeba Dokumentem od Władzy sądowéy wydanym, w którym dane zezwolenie Opiekuna lub Zastępcy, i własne zezwolenie Władzy sądowéy dokładnie wyszczególnione bydź ma, który to Dokument w Aktach ślubnych zachować należy, prawne zezwolenie od wszelkiéy wątpliwości zabezpieczyć. 3) Duchowni wszelkiego Obrządku i wyznania, staranie około dusz maiący, są do czuwania na zabezpieczenie prawnego zezwolenia tym sposobem obowiązani, że oni za każde uchybienie tego Rozporządzenia ostrą karę w §. 78 Kodexu Cywilnego, onym za zaślubienie Osób, bez żądania przynależytych dowodów zagrożoną, na siebie ściągną. 4) Jednakże oświadcza się wyraźnie, że zabezpieczenie zezwoleń w §§. 49. — 51. Kodexu Cywilnego żądanych, tey konsekwencyi za sobą nie ciągnie, aby zaniedbane iakimbądź sposobem dopełnienie Przepisu tu wyszczególnionego, nieważność Kontraktu małżeńskiego sprawić mogło, ieżeli tylko nastąpio-

ne zezwolenie prawego Oyca, albo Zastępcy i Władzy sądowéy, w inszych drogach prawnych udowodnione bydź może. We Lwowie dnia 30. Lipca 1813.

Z Wiednia dnia 31. Sierpnia. — Gazeta tuteysza zawiéra co następuie:

W Piątek, d. 27. b. m. o godz. w pół do 10téy, przyiechała tu w naylepszém zdrowiu Jéy Cesarzowicowska Wysokość Xiężna Oldenburgska, a d. 28. o godz. 9téy wieczorem Jéy Cesarzowicowska Wysokość Xiężniczka Weimarska, Małżonka Xięcia Weimarskiego. Obie te Siostry N. Cesarza Rossyyskiego, przyiął licznie zgromadzony Lud z naywiększemi okrzykami radości.

N. Cesarz Rossyyski, daiąc szczególnieyszy dowód swoiego ukontentowania Hrabiemu Sztakielbergowi, akredytowanemu na nowo nadzwyczaynemu Posłowi swoiemu przy Dworze Wiédeńskim, za czynione ważne usługi, raczył go zaszczycić orderem S. Alexandra-Newskiego, ozdobionym suto brylantami, i przyłączyć do tego list, pisany w nayłaskawszych wyrazach.

Według doniesień z Pragi (umieszczonych w Gazecie Wiédeńskiéy) wyiechał N. Cesarz d. 20. Sierpnia po południu do Postelberga, d. 23. z tamtąd do Brux, a d. 27. do Töplitz, dla zostawania w pobliskości posuwaiącego się głównego woyska. Cesarz Rossyyski obeyrzawszy d. 19. Sierp. woysko pod Teinitz, wyiechał z tamtąd do główney kwatéry; równie też wyiechał z Pragi d. 22. zrana Król Pruski z Królewicem Następcą.

Zdarzenia woienne.

Gazeta Wiédeńska pod d. 31. Sierpnia zawiéra co następuie:

„W skutku nadeszłych z Pragi urzędowych rapportów, przeszły d. 23. Sierpnia 1wszy i 2gi pułki huzarów Westfalskich, pod dowództwem Pułkownika Hrabiego Hammerstein i Barona Penz, w okolicy Reichenberga do C. K. Chorągwi, i zostały po zlustrowaniu ich, że zwyczaiowemi woyskowemi uroczystościami tymczasowo pod przysięgą w służbę Nayiaśnieyszego Austryackiego Domu przyiętemi.“

„W dzieraniu się nieprzyiaciela do Czech położono iuż tamę (według nadeszłych rapportów) przez bardzo przyzwoite woyskowe rozporządzenia Jenerała Majora Hrabiego Neipperga. Dziesiąty korpus woyska pod Jener. Vandamme, tworzący prawe skrzydło, posunął się był aż pod Rumburg, a środek (ósmy korpus woyska) pod Xięciem Poniatowskim, aż pod Gabel. W Reichenbergu stało 5000 ludzi, złożonych częścią z Polakow z ósmego, częścią z Francuzów z drugiego korpusu woyska Marszałka Victor, częścią też z pułków Westfalskich. Tylko przez rozliczne podiazdy, czynione w tyle woyska nieprzyiacielskiego, tudzież przez nieustanne niepokoienie go w dzień i w nocy, a nakoniec przez utworzenie pospolitego ruszenia z poczciwych mieszkańców gór, i przez długie linije ogniowe na grzbietach gór, udało się Jen. Hrabiemu Neipperg mierzyć się z przemagaiącym wielce liczbą nieprzyiacielém. — Bohatérska odwaga i patryotyzm mieszkańców gór w owéy okolicy, nie mogą bydź dosyć wychwalonemi. — Na wezwanie rzeczonego Jenerała, nadbiegli mieszkańce z orężem, i ofiarowali się dobrowolnie napaśdź wspólnie z woyskiem liniiowém w nocy z dnia 23. na 24. Sierpnia na nieprzyiacielski obóz pod Reichenbergiem, i uwolnić to miasto od niesłychanych gwałtów, iakich się dopuścił Warszawski korpus woyska pod Xięciem Poniatowskim, który krótki czas temu przechodząc przez Czechy, Morawę i Szląsk, doznał gościnnego i przyiacielskiego przyięcia. — Odwrót nieprzyiaciela, który d. 25. nastąpił, był po naywiększéy części dziełem natężeń i współdziałania tych wieśniaków, między którymi się iednakże mieszkańcy Klein-Skalitz szczególnley popisali. — Dnia 24go lub 25go, miało nastąpić w Bömisch-Neusztadl niedaleko Friedlandu połączenie się Jenerała-Majora Hrabiego Neipperga z Rossyyskim korpusem woyska Hrabiego Pahlen. Przednia straż iuż tam była nadciągnęła. — Przez to, tudzież przez postępy głównego woyska, mogą bydź granice Czeskie od podobnych napadów na przyszłość zabezpieczonemi.“

Piérwszy nadzwyczayny Dodatek do Gazety Wiédeńskiéy pod d. 2. Września, zawiéra co następuie:

„Według nadeszłych urzędownie poprzedniczych wiadomości, od C. K. Woyska głównego w Czechach, zaszły od czasu rozpoczęcia wyprawy woienney znakomite woyskowe zdarzenia. — Po uskutecznieniu połączenia się Ces. Rossyyskiego i Król.

Pruskiego woyska z C. K. główném woyskiem na prawym brzegu Elby, i po osiągnieniu tego przekonania, że Cesarz Francuzów obrócił się ze swoią główną siłą ku Szląskowi, wkroczyło całe połączone woysko z Czech do Saxonii, aby przez zagrożenie związkowych nieprzyiacielskich linii, przymusić Cesarza do nadania naywiększéy części zbroynych sił iego przeciwnego planóm iego kierónku ku lewemu brzegowi Elby, i obronienia przez to Rossyysko-Pruskiego i posuwaiącego się z Marchiiów Szląskiego woyska od przemagaiącéy siły. — Wkroczenie do Saxonii odbyło się cztérema kolumnami, z których naypiérwsza lewa gościńcem Kommotauskim, a naypiérwsza prawa gościńcem Pirnayskim na przód się posunęła. Ta to druga Rossyyska kolumna pod rozkazami Jenerała iazdy Hrabiego Wittgensteina, opanowała d. 21. Sierpnia z rzadką walecznością i godnym podiemczego ducha Dowodzcy swoiego sposobem, oszańcowany pod Pirną obóz. Reszta kolumn przezwyciężyła wszelkie trudności, na iakie w spadzistych górach podczas wkraczania swoiego krok za krokiem natrafiała. Wytrwała odwaga woyska, postawiła dowodzącego Jenerała w stanie skupić się d. 25. w pobliskości Drezna prędkiém w prawą poruszeniem. — Dnia 26go zrana zaięło woysko stanowisko przed tém miastem. Tegoż dnia przedsięwzięto mocne rozpoznawanie w zamiarze przekonania się o sile nieprzyiaciela w Dreźnie i o rozciągłości środków iego obrony. Wszyscy żołnierze okazali przy téy sposobności wysokiego, ożywiaiącego ich ducha. Kilka szańców zdobyto szturmem, zagwożdzono znayduiące się w nich działa, i wyparowano ze wszystkich punktów nieprzyiaciela. Z wyznania ieńców dowiedzieliśmy się, że Cesarz Francuzów kilka godzin przed tém przybył śpiesznym pochodem do Drezna z częścią woyska swoiego, które posunęło się było na przód ku Szląskowi. Wyznanie to potwierdziło się bardzo prędko wypadnieniem znakomitych kolumn, między któremi znaydowało się kilka kolumn gwardyi, a które uszykowane w mieście, na obie skrzydła w tym wyraźnym ruszyły zamiarze, aby ie obeyśdź. Wycieczki te zostały wszędzie z naywiększą dzielnością odpartemi, a nieprzyiaciela wyparowano z nadzwyczaynie znakomitą stratą do iego okopów. Woysko zaięło znowu to stanowisko, z którego wyszło zrana do działania w tym dniu. — Zrana d. 27., starał się nieprzyiaciel wypaśdź częściami z Drezna; uderzył ón na środek z wielką natarczywością, i wspiérał to przedsięwzięcie natężonemi demonstracyami przeciw lewemu skrzydłu. Uderzenia iego były iednakże bezskutecznemi, a dzień przeminął wśród podobnych nadaremnych usiłowań. Główny zamiar przedsięwzięcia woyska połączonego był dopiętym. Przez zaczepną demonstracyę odwrócono od sprzymierzonych, lecz oddzielonych korpusów woyska, niebezpieczeństwo ulegnienia poiedyńczo przemocy. Odważenie się na przypuszczenie istotnego ataku do Drezna po wniyściu tamże naywiększéy części Francuzkiego woyska, byłoby więcéy iak płonném przedsięwzięciem; dłuższy pobyt w nieżyżnych okolicach Erzgebirgu, wystawiłby był woysko na nieuchronny niedostatek naypotrzebnieyszych potrzeb do życia. — Naczelny Dowodzca postanowił zatém zaprowadzić znowu woysko w granice Czeskie. Poruszenie to zaczęło się wieczorem d. 27. w obliczu nieprzyiaciela, i ciągnęło się daléy d. 28. zrana ze wszelką spokoynością. Zrana d. 29. ruszyła znakomita nieprzyiacielska kolumna gościńcem z Zehist do Peterswaldu, gdzie rozpoczęła się potyczka korpusem pod sprawą Jenerała Hrabiego Ostermana, która w rocznikach woyskowych do znakomitych potyczek należy. Korpus Ostermana, z mniéy iak 8000 ludzi, po naywiększéy części z Ces. Rossyyskich gwardyi złożony, bronił gościńca krok za krokiem przez dzień cały. Wkrótce dowiedziano się, że posuwaiący się na przód nieprzyiaciel, składa się blisko z 40,000 ludzi, zostaiących pod sprawą Jenerała Vandamme. Po bezprzykładném prawie bronieniu gwardyi Rossyyskiéy, się, przymuszoną była do ustępu tak przemagaiąca nieprzyiaciela siła. Noc położyła koniec téy nader chwalebnéy dla Ces. Rossyyskiego oręża potyczcę. Nieprzyiaciel został się w stanowisku pod Kulm. Feldmarszałek Xiążę Schwarzenberg ułożył rozporządzenie ataku na dzień następuiący, którego skutków oczekiwać potrzeba. — Dalsze szczegóły wkrótce dodatkowo obwieszczone będą. Wszyscy żołnierze, Austryacy, Rossyanie i Prusacy, bili się z nayświetnieyszą walecznością. Iednem i témże samém ożywieni uczuciem, w iednym połączeni celu, zdawali się iedno tylko tworzyć woysko."

Drugi Dodatek nadzwyczayny do Gazety Wiedeńskiéy pod d. 2. Września, zawiera co następuie:

„Właśnie teraz nadeszła z główney kwatéry Feldmarszałka Xięcia Schwarzenberga urzędowa wiadomość z d. 30. Sierpnia o godz. 6téy wieczorem, o zupełném zwycięztwie, odniesionêm przez połączone woysko nad korpusem woyska pod sprawą Jenerała Vandamme, które się gościńcem Peterswaldeńskim ku Töplitz było posunęło. Gdy nieprzyiaciel ieszcze d. 29. pomimo 40tototysięczney siły swoiéy, przez świetną waleczność korpusu Ces. Rossyyskich gwardyi, wynoszącego blisko 8000 ludzi pod rozkazami Jen. Ostermana, wstrzymywanym był przez dzień cały w posuwaniu się swoiém aż pod Töplitz, i wyparowanym ieszcze przed zapadaiącą nocą aż pod Kulm, gdzie się ciągle utrzymywał, postanowił Feldmarszałek Xiążę Schwarzenberg kazać uderzyć na korpus Jener. Vandamme ściągniętym na pomoc woysku Rossyyskiemu dywizyóm Kolloreda i Bianchiego, tudzież brygadzie iazdy Koburga. Potyczka rozpoczęła się ze świtem. Nayszczęśliwsze wypadki uwieńczyły to przedsięwzięcie. Około godziny 2giéy ruszył z wąwozów Król. Pruski korpus pod sprawą Jen. Kleista w tył nieprzyiaciela. Od téy chwili wpadł tenże w nieład naywiększy, który się z zupełną klęską onegoż ukończył. Przy odeyściu gońca nie można było ieszcze oznaczyć liczby ieńców, pomiędzy którymi znayduie się kilku Jenerałów, mianowicie Jen. Vandamme i Jen. Haxo, Szef inżynieryi; nie można było równie oznaczyć mnóstwa zdobytych dział, (z których iuż 34 sztuk naliczono) i taborów, ponieważ cały gościniec okrytym był uciekaiącymi, którzy będąc między dwa korpusy woyska wciśnieni, wpadli po naywiększéy części w ręce zwycięzców. — Tegoż samego dnia nadeszły do główney kwatery woyska sprzymierzonego urzędowe wiadomości o dwóch nie mniéy ważnych zwycięztwach, z których jedno odniósł d. 23. Sierpnia między Lukau i Uebichau Jego Królewicowska Mość Xiąże Następca Szwedzki, przyczém woysko sprzymierzone 26 dział i 27 wozów amunicyynych zdobyło i 1500 ieńców poymało. Pobite korpusy woyska Francuzkiego cofały się z naywiększym pośpiechem ku Torgau. Drugie zwycięztwo odniósł Król: Pruski naczelny Dowodzca sprzymierzonego woyska w Szląsku, nad korpusami Marszałków Macdonalda i Ney, tudzież Jenerałów Lauristona i Sebestianiego d. 26. Sierpnia pod Jauer, gdy iuż Cesarz Francuzów ściągnął był ze Szląska na pomoc zagrożonemu Dreznowi dwa korpusy woyska. Woysko sprzymierzone, składaiące się z korpusów Jenerałów Yorka, Sakena i Langerona, zdobyło 30 dział, 50 do 60 wozów prochowych i poymało około 2000 ieńców. — Wszystkie sprzymierzone woyska ciągną teraz daléy swoie działania w naywiększéy zgodności.

Trzeci nadzwyczayny Dodatek do Gazety Wiédeńskiéy pod d. 4. Września, zawiéra co następuie:

Z Töplitz d. 31. Sierpnia 1813.

Nieprzyiaciel zawiódł się w przyczynach naszego wstecznego poruszenia, i przedsięwziął był wysłać za nami poiedyncze korpusy z wąwozów Ercgebirgu. — Jen. Vandamme, Dowodzca piérwszego korpusu woyska, musiał posunąć się na przód z Königsteinu do Peterswaldu z 52ma bataliionami i w 4 do 5000 koni. Nie stało przeciw niemu nic, iak tylko zaledwie 8miotysięczny korpus walecznego Rossyyskiego Jen. Ostermana, który to korpus z nayświetnieyszą odwagą bronił każdéy piędzi ziemi. — Dnia 29go przybyły na wsparcie po nayprzykrzeyszém ciągnieniu Ces. Rossyyskie gwardye; Jenerał naczelnie dowodzący posłał był także dla wzmocnienia z Eichwaldu iedną brygadę grenadyerów Rossyyskich; uderzyli oni z odwagą lwa na nieprzyiaciela, i odparli go po ogromnych natężeniach aż ku Karwitz. Potyczka przywróconą została przez to szczęśliwe trzymanie się Rossyan, a wykonanie rozporządzenia do uderzenia na nieprzyiaciela dnia następuiącego, stało się podobném. — Dowodzący Jenerał Feldmarszałek Xiążę Schwarzenberg, dał Jenerałowi Barklay de Tolli rozkaz do ataku, który tenże Jenerał z taką zręcznością przypuścił, iakiéy po nim spodziéwać się było można. Dywizye Kolloreda i Bianchiego wraz z Rossyyską brygadą Jenerała Knorringa, obeszły d. 30. zrana lewy bok nieprzyiaciela, gdy tymczasem Rossyanie zatrudniali prawe skrzydło iego, a Jen. Kleist przesmykiem Nollendorfskim wtył nieprzyiaciela pociągnął, i tym sposobem wszelki przeciął mu odwrót. Jener. Knorring szturmował z przewyborną iazdą swoią piérwszą nieprzyiacielską bateryę, i zdobył 3 działa. — Kolumna Feldmarszałka Porucznika Hrabiego Kolloredo przypuściła w sposób iak nayświetnieyszy szturm do wzgórzów lewego nieprzyiacielskiego skrzydła, wyparła ie z

Parchwitz do Neudorf, a po naywalecznieyszym odporze zaległ Jener. Kleist przechód pod Nollendorfem. Nieprzyiacielowi nie pozostało się nic innego, iak tylko wściekła rozpacz; opasany ze wszech stron, przodem zaś ustawicznie przez Rossyan do wąwozów ciśniony, mógł się tylko przebić z małą resztą iazdy; to co się pozostało, było zrąbaném lub wziętém w niewolą. Pobojowisko okryte trupami; przyprowadzono już teraz blisko 8000 ieńców, resztę chwytaią po lasach, a co chwila mnoży się ich liczba. Dostaliśmy w moc naszą 81 dział, 2 orły i 2 chorągwie; ani iedna sztuka artyleryi nieprzyiacielskiey nie uszła rąk naszych. Jen. Vandamme, Jenerał dywizyi i inżynieryi Haxo, Jen. brygady Guiot i Haimbrodt są poymani. Jenerałowie dywizyi Dumonceau, Montesquiou-Fezensac i Xiążę Reuss polegli na placu, reszta rozproszona i raniona. Pierwszy korpus woyska Jen. Vandamme przestał iuż istnieć. — Skutki wcześnieyszych naszych działań zaczepnych okazuia się w téy chwili. Jen. Blücher uderzył d. 20. Sierpnia pod Jauer na korpusy Macdonalda, Neya i Sebastianiego, i pobił ie po naygwałtownieyszym odporze. — Nieprzyiaciel iest w nayWiększym nieładzie; zabrano mu według ostatnich wiadomości 80 dział i około 6000 ieńców. Liczba ieńców byłaby ieszcze większą, gdyby nie walczono z tak wielkiém rozjątrzeniem i nie uderzano po nayWiększéy części bagnetem. — Pułkownik Mennsdorf działał z naylepszym skutkiem w tyle nieprzyiaciela, chwytał gońców, rozprószył kilka wysłanych przeciw sobie oddziałów iazdy, i trzymał nawet 8miotysięczną załogę Lipska w tak wielkiém poszanowaniu, iż nie poważała się wysyłać z miasta na przeciw niemu żołnierzy. — Królewic Następca Szwedzki pobił nieprzyiaciela d. 23. Sierpnia między Teltow i Trebbin, zabrawszy mu znakomitą dział liczbę. — Bulletyny, wydane w głównych kwaterach Królewica Następcy Szwedzkiego i Jen. Blüchera, zawieraią dalsze o tych potyczkach szczegóły. — Połączone woyska ciągną daléy swoie działania w nayzupełnieyszém porozumieniu.

W główney kwaterze Töplitz d. 1. Wrzesnia 1813 o godz. 8méy wieczorem.

W téy chwili przybiegł goniec od Jener. Blüchera z nowém o zwycięztwach doniesieniem. Z 80ciotysiącznego woyska Francuzkiego, które stało przeciw Szlązkowi, zaledwie 10000 w porządku zostało; reszta rozwiązana; 15000 ieńców, 92 dział, 300 wozów amunicyynych i 4 orły, są w mocy zwycięzców. Reszta zabita, raniona, rozproszona. Szczególnie tylko wylanie rzéki Bober przeszkodziło zupełnemu nieprzyiaciela zniszczeniu. — W równymże czasie przyszedł przed Löwenbergiem koniec całey dywizyi Jener. Puthot; dostała się ona w moc Jen. Langerona ze swoim Jenerałem i ze wszystkimi Officerami iego jeneralnego sztabu; co nie zostało poymaném, utonęło w Bobrze. — Woysko Marszałka Macdonalda tak dobrze iak zniszczone.

Wiadomości o działaniach połączonego woyska Niemiec północnych pod sprawą naczelnego Wodza N. Królewica Następcy Szwedzkiego.

Królewic Następca Szwedzki naywyższy Wódz woyska połączonego Niemiec północnych wydał następuiącą odezwę:

Żołnierze! Powołany położoném we mnie Króla moiego i sprzymierzonych z nim Monarchów zaufaniem, abym Wam przywodził w otwieraiącym się znowu zawodzie, pokładam całą moią nadzieię w szczęśliwém powodzeniu naszego oręża, w Boskiéy opiece, w waleczności i wytrwałości Waszéy. — Bez zbiegu nadzwyczaynych zdarzeń, które ostatnie upłynione lat dwanaście tak opłakanym sposobem wsławiły, nie bylibyście na Niemieckiéy ziemi zgromadzeni. Lecz Monarchowie Wasi czuli, że Europa iest iedną wielką Familiią, i że żadne z należących do niéy Państw nie może bydź obojętném na to nieszczęście, iakieby Mocarstwo zdobywcze na którekolwiek bądź z nich zwaliło. Poznali oni także, iż, ieżeli Mocarstwo takowe wszystkiemu pokonaniem i ujarzmieniem zagraża, iedna tylko wola między Narodami panować musi, które stale postanowiły wydobyć się z niewoli i obelgi. Od téy chwili zostaliście przywołani od brzegów Wołgi i Donu, od brzegów Brytańskich i z gór Północy, abyscie się złączyli z Rycerzami Niemieckimi, którzy walczą za wolność Europy. Wszelka zazdrość, każdy przesąd, każda iakakolwiek bądź między Narodami niechęć, muszą zniknąć przed tym wielkim celem, który zapewnia niepodległość Narodów. — Cesarz Napoleon nie może

żyć z Europą w pokoiu, chyba wtenczas, gdyby mu ona hołdowała. — Duma iego wyprowadziła cztéry kroćsto tysięcy walecznych mężow przeszło o trzysta mil od ich domowéy zagrody. Klęski, od których zasłonić ich nie poczytywał za rzecz godną, spadły na ich głowy, a trzykroćstotysięcy Francuzów zginęło na ziemi wielkiego Państwa, którego Monarcha probował wszystkiego, aby pozostać z Francyą w pokoiu. — Spodziewać się teraz należało, że tak wielka klęska w gniewie niebios spuszczona, skłoni Cesarza Francuzów do mniey niszczącego postępowania, że oświecony przykładem Północy i Hiszpanii porzuci myśl zawoiowania stałego lądu Europy, i że użyczy nareszcie światu pokoiu; lecz ta nadzieia spełzła, a pokóy, którego wszystkie Rządy pragnęły, został przez Cesarza Napoleona odrzuconym. Żołnierze! Nic się więc nie pozostaie, iak tylko rzucić się do broni dla dobicia się pokoiu i niepodległości. Toż samo uczucie, które w roku 1792 ożywiało Naród Francuzki i pobudzało go do pokonania ziednoczonemi siłami wóysk obcych, które iego naiechały ziemie, musi teraz obrócić odwagę Waszą przeciwko temu, który Waszą oyczystą ziemie po nieprzyiacielsku naiechał i pustoszył, i który Waszych braci, żony Wasze i dzieci w haniebne chce okuć kaydany. — Żołnierze! Co za piękna ukazuie się Wam przyłość! Wolność Europy, przywrócenie iéy równowagi, koniec tego konwulsyynego stanu, który iuż od lat dwudziestu trwa bez przerwy, nareszcie pokóy świata, będą owocem usiłowań Waszych. Waszą iednością, Waszą karnością i Waszém męztwem stańcie się godnymi tego pięknego losu, który Was czeka. W moiéy główney kwatérze w Oranienburgu d. 15. Sierpnia 1813.

Karol Jan.

Gazety Berlińskie pod d. 26go Sierpnia zawieraią następuiący bulletyn:

W obozie przy Ruhlsdorf z tamtey strony Teltow d. 24. Sierpnia po południu 1813.

Wszystkie doniesienia taynych wysłańców zgadzały się w tém, d. 21. wieczorem, że Cesarz Napoleon ściągał w okolicy Baruth korpusy Xiążąt Reggio, Belluno, Padwy i Jenerałow Bertrand i Regnier, w ogóle, przeszło 80.000 ludzi, i że wszystko wskazywało, iż te woyska chcą nagle ruszyć na Berlin.

Królewic zatém Szwedzki poczynił następuiące rozporządzenia:

Trzeci korpus Pruski pod Jen. Bülow postawił 2 dywizye między Heinersdorf i Klein-Beeren. Iedna zaieła iuż była Mittenwalde, a druga Trebbin, dla zakrycia wszystkich obrotów. Czwarty korpus Pruski pod Jen. Tauenzien złączył się z 3cim przy Blankenfelde, a Jen. Wobeser dostał rozkaz pociągnąć z Guben do Friedland, a ztamtąd do Bucholtz. — Woysko Szwedzkie wyruszyło d. 22. o 2giey po północy z Potsdamu ku Saarmund, pociągnęło przez wąwozy, i stanęło przy Ruhlsdorf. — Woysko Rossyyskie poszło za Szwedzkiém, i stanęło przy Gütergotz. — Jen. Czerniszew osadził Belitz i Treuenbrietzen trzema tysiącami Kozaków i brygadą lekkiéy piechoty, maiąc rozkaz wysyłać liczne podiazdy ku Trebbin, Luckenwalde, Jüterbock i Lukau. — Tayni wysłańcy donieśli, że iuż Cesarz Napoleon miał się udać z Lukau do Baruth. Jen. Czerniszew wypełnił ze zwykłą rostropnością dane sobie rozkazy udania się z okolic Magdeburga przez Brandenburg i Potsdam do Saarmund, i w 18 godzinach uszedł śpieszno 5 mil Szwedzkich. Taki był stan rzeczy, gdy nieprzyiaciel d. 23. z rana uderzył na Jen. Thümen przy Trebbin. Przewyższaiąca siła iego zniewoliła Jenerała Pruskiego do opuszczenia iego stanowiska. Postępował nieprzyiaciel zwolna, i zaiął całą okolicę między Mittenwalde i Saarą, okrytą lasami i bagnami. Przednie straże cofnęły się powoli, i stanęły dla zasłonienia przed liniią.—Dnia 23. rano korpus Jen. Bertrand ruszył przeciw Jen. Tauenzien. Ten odparł go, i wziął niewolnika. Wieś Gross-Beeren, dokąd zbliżył się był 7my korpus Francuzki ze znacznym odwodem, została zaiętą. Korpus Xcia Reggio zmierzał ku Ahrendorf. Przez zaięcie Gross-Beeren zbliżył się nieprzyiaciel o 1000 sążni do środka obozu. Jen. Bülow dostał rozkaz uderzenia na niego. Dopełnił ón iego rozkazu z odwagą znamionuiącą zręcznego Jenerała. Woysko iego ciągnęło z tą spokoynością, która w 7mioletniey woynie zalecała woysko Fryderyka W. Rozpoczęło się tęgie z dział strzelanie kilka godzin trwaiące. Woysko pod zasłoną ognia ruszyło na

przód, i uderzyło śpiesznie bagnetem na 7my korpus, który się rozwinął był na równinie, i śmiało na nasz obóz postępował. Iazda nasza kilkakrotnie także uderzyła na korpus Xięcia Padwy, a stoczone przez nią utarczki przynoszą wielki zaszczyt Jen. Oppen. Woyska Rossyyskie i Szwedzkie stały wszystkie w szyku do bitwy i czekały na rozwinięcie się korpusów nieprzyiacielskich, żeby na nie razem uderzyć. — Jen. Winzingerode, dowodzący Rossyanami, był na czele 10,000 iazdy, a Jen. Woroncow dowodził piechotą Rossyyską. — Marszałek Szwedzki Hr. Stedink przed liniią Szwedzką miał iazdę wodwodzie.— Wieś Ruhlsdorf, leżącą przed obozem, osadziła piechota, dla utrzymania wolnego związku z Jen. Bülow. Że zaś inne korpusy nieprzyiacielskie nie wyszły były ieszcze z lasów, woyska przeto Rossyyskie i Szwedzkie nie poruszyły się. Gdy tymczasem nieprzyiaciel zagrażał wsi Ruhlsdorf, i woltyżerów swoich posłał przeciw lekkiemu woysku Szwedzkiemu stoiącemu przed tą wsią, Królewic zatém rozkazał kilku bataliionóm, maiącym działa, wzmocnić przednie straże, a Pułkownik Cardell miał zlecenie posunąć się zbateryą artylleryi konney, dla oskrzydlenia nieprzyiaciela. Wypadkiem rosprawy przy Gross-Beeren iest do tey chwili wzięcie 26 dział, 30 wozów prochowych, wielu bagażów i 1500 ieńców, między którymi iest 40 Officerów, wliczbie zaś ich Pułkownik ułanów z gwardyi Saskiey, kilku Francuzkich Majorów i Podpułkowników. Liczba zabitych i ranionych nieprzyiaciół bardzo znaczna. Lasy pełne marudów, których lekka iazda ciągle sprowadza. Cofnął się nieprzyiaciel przez Trebbin, gdzie iuż stoią dwa pułki Kozaków. — Jenerałowie Bülow, Tauenzien i Orurk, iako też cała lekka iazda Rossyyska ścigaią nieprzyiaciela. Królewic znalazł między wziętymi wniewolą takich Officerów i żołnierzy, którzy pod nim służyli, i wylewali łzy radości uyrzawszy dawnego Wodza swoiego.“

Też Gazety pod d. 28. Sierpnia zawieraią następuiący dalszy bulletyn:

Z główney kwatery Teltow dnia 25. Sierpnia.

„Woysko Francuzkie zupełnie się cofa. Zniosło za sobą wszystkie mosty, i zdaie się zmierzać ku Elbie. Tymczasem bydź może, iż się stara zebrać za miastem Lukau, które w czasie rozeymu umocniono, i które podług zapewnienia wziętych w niewola Officerów inżyniierskich Francuzkich, dobrém iest teraz stanowiskiem. Scigaiące nieprzyiaciela lekkie woysko, napastuie go ciągle z boków i z tyłu. Liczne oddziały Kozaków pod sprawą Pułkowników Brendel i Benkendorfa dostały się iuż do Dahme i Herzberga. Woysko Rossyyskie zaięło także Lukenwalde. Jenerałowie Orurk i Czerniszew posunęli się na przód. — Gdyby nie lasy, bagna i rowy, poniósłby był nieprzyiaciel większą stratę. Woysko sprzymierzone ciągnie. Planem było Cesarza Napoleona wprawić wpodziwienie Europę przez wzięcie Berlina zaraz w początku rozpoczętey kampanii. W tym celu zebrał znaczne siły. Według naylepszych doniesień, cztery korpusy Xiążąt Reggio i Belluno, tudzież Jen. Regnier i Bertrand miały około 80,000 ludzi, a Xiążę Padwy 10,000 iazdy. Skupienie się woyska sprzymierzonego, i zaięte przez nie dobre stanowiska, wniwecz plan nieprzyiaciela obróciły. Nie chciał się ón wdać w bitwę ogólną. Obroty woyska sprzymierzonego w Czechach, podług wszelkiego podobieństwa, wiele przyłożyły się do tego wstecznego obrotu woyska Francuzkiego.— Osada w Magdeburgu pod Jen. Girard przeszła Elbę, i posunęła się do Genthin i Ziesar. Jen. Pruski Puttlitz wstrzymywał ią przez 4 dni z 7ma bataliionami. Obrona ta wielki mu zaszczyt przynosi. Jen. Hirschfeld przywołany na chwilę dla wzmocnienia woyska sprzymierzonego, powrócił wczoray wieczorem do Brandenburga. Połączy ón z sobą korpus Jenerała Puttlitz i kilka pułków Kozackich, i odpędzi korpus Francuzki do Magdeburga. Domyślać się nawet można, że trudno będzie temuż korpusowi powrócić do twierdzy.— Jen. Walmoden napadnionym został d. 21. od przemagaiącey siły, będącey pod dowództwem Xięcia Eckmühl, i cofnął się do Hogenow (małego miasteczka w Meklenburgskiém) gdzie siły swe skupi, i na Francuzów uderzy. Przybywaią tu zewsząd posiłki. Niezmordowani i niezatrwożeni Kozacy rzucą się między kolumny nieprzyiacielskie. Pospolite Ruszenie Meklenburskie zniszczy parki artylleryi, wysadzi na powietrze wozy prochowe, i pozabiera wszystkie zapasy. Ieńcy, między którymi iest Adjutant Jenerała Veaux, utrzymuią, że ten Jenerał, tudzież Jen. Morio zabici byli w rozprawie przy Gross-Beeren i Blankenfeld. Podług doniesień Jen. Bü-

łow tego wieczora odebranych, cofa się nieprzyiaciel z pośpiechem. Wielu żołnierzy broń rzuca, a liczba zabranych wozów prochowych iuż 60 wynosi.“

Wiadomości zagraniczne.

Xiestwo Warszawskie.

List ieden pisany z Podgórza pod d. 20. Sierpnia, donosi co następuie: „Wszyscy Polscy Jenerałowie, sztabowi i wyżsi Officerowie, znaydaiący się w obwodzie Krakowskim, są iencami woiennymi. Dziś żądano od nich słowa honoru i pisemnego oświadczenia, iż nie opuszczą wyznaczonego sobie w obwodzie na pobyt mieysca. Wczoray popieczątowała C. K. Austryacka Woyskowość wszystkie kassy, odebrała magazyn soli i osadziła manufaktury siarki.“

Związek Reński.

Gazeta Wiedeńska pod d. 21. Sierpnia zawiera następuiący artykuł z Drezna pod d. 6. Sierpnia: „Dnia 3go Sierpnia iako w dniu Imienin Króla, dawali obecni tu Polacy świetny bal w hotelu Polskim, na którym znaydowały się naypierwsze Władze Francuzkie: Xiążę Bassano, Minister Sekretarz Stanu Hrab. Daru, Jen. Intendent Hrab. Dumas i nayznakomitsi Jenerałowie Francuzcy, tudzież naywyżsi Sascy Urzędnicy Dworu i Królestwa: Minister gabinetowy Hrabia Detlev Einsidel, Jenerał Gersdorf, Minister Kanclerz Nostitz, W. Szambelan Baron Friese; Hrabia Jezry Einsidel i wielu innych. Stół był na 70 osób. Minister Hrabia Stanisław Potocki spełnił toast za zdrowie Cesarza Francuzkiego i Króle Saskiego, na które Minister Hrabia Einsidel odpowiedział.

Meteorologiczne postrzeżenia we Lwowie od dnia 16. do 21. Sierpnia 1813.

Dnie	Czas postrzeżenia	Barometr.	Ciepłomierz Reaumura.	Wilgociomierz.	Kierunek Wiatrów.	Odmiany powietrza.
17	Wsch. Słońc.	27, 11, 0.	† 9, 5.	90, 47.	Po. Po. Z. cichy	chm. mgła.
	2. po połud.	27, 11, 4.	† 13, 3.	80, 47.	P. Z. słaby	gę. chm. deszcz.
	10 w nocy	28, 0, 3.	† 9, 7.	81, 71.	P. Z. słaby	chmury.
18	Wsch. Słońc.	28, 1, 3.	† 7, 3.	89, 62.	Z. słaby	chmury.
	2. po połud.	28, 2, 1.	† 15, 3.	60, 09.	P. Z. średni	chmury.
	10 w nocy	28, 3, 0.	† 9, 4.	85, 99.	Z. słaby	pogoda.
19	Wsch. Słońc.	28, 3, 7.	† 11.	85, 71.	Po. Z. słaby	chmury.
	2. po połud.	28, 3, 6.	† 18, 3.	56, 86.	Po. Z. słaby	chmury.
	10. w nocy	28, 3, 3.	† 12, 7.	80, 09.	Po. Z. słaby	chmury.
20	Wsch. Słońc.	28, 3, 5.	† 12, 5.	86, 09.	Z. słaby	chmury.
	2. po połud.	28, 3, 9.	† 17, 3.	59, 61.	P. Z. słaby	chmury.
	10. w nocy	28, 3, 5.	† 11, 7.	83, 04.	P. Z. cichy	chmury.
21	Wsch. Słońc.	28, 1, 7.	† 13.	83, 99.	Po. Po. W. średni	chmury
	2. po połud.	28, 0, 3.	† 19, 3.	62, 38.	Po. średni	chmury.
	10. w nocy	28, 1, 4.	† 11, 2	86, 85.	P. średni	pochm. deszcz.